

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ ВНУТРІШНІХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

INTERNATIONAL EXPERIENCE OF LEGAL REGULATION INTERNAL ARMED CONFLICTS

Мерник А.М.,
к.ю.н., доцент кафедри
загальноправових дисциплін факультету № 6
Харківський національний університет внутрішніх справ,
головний спеціаліст відділу державної реєстрації
друкованих засобів масової інформації та громадських формувань
Управління державної реєстрації
Головного територіального управління юстиції у Харківській області

У статті досліджено та проаналізовано питання міжнародного досвіду правового врегулювання внутрішніх збройних конфліктів. Розглянуто особливості та основні компоненти вищезазначеного поняття. Досліджено особливості врегулювання внутрішніх збройних конфліктів в Україні. Проведено порівняльно-правовий аналіз внутрішніх збройних конфліктів у світі та зроблено висновок, що, незважаючи на те, що сьогодні збільшується кількість, тривалість та характер внутрішньодержавних збройних конфліктів, процес розвитку і кодифікації норм міжнародного права, що врегульовують ці конфлікти, почався досить пізно і протікає вкрай повільно і неефективно.

Ключові слова: правове регулювання, внутрішній збройний конфлікт, кодифікація, міжнародне право, самопроголошені держави, антитерористична операція.

В статье исследованы и проанализированы вопросы международного опыта правового регулирования внутренних вооруженных конфликтов. Рассмотрены особенности и основные компоненты вышеупомянутого понятия. Исследованы особенности урегулирования внутренних вооруженных конфликтов в Украине. Проведен сравнительно-правовой анализ внутренних вооруженных конфликтов в мире и сделан вывод о том, что, несмотря на то, что сегодня увеличивается количество, продолжительность и характер внутрисоударственных вооруженных конфликтов, процесс развития и кодификации норм международного права, регулирующих эти конфликты, начался довольно поздно и протекает крайне медленно и неэффективно.

Ключевые слова: правовое регулирование, внутренний вооруженный конфликт, кодификация, международное право, самопровозглашенные государства, антитеррористическая операция.

The article examines and analyzes the issues of international experience in the legal regulation of internal armed conflicts. Features and main components of the aforementioned concept are considered. The peculiarities of the settlement of internal armed conflicts in Ukraine are investigated. A comparative legal analysis of armed internal conflicts in the world was carried out and concluded that despite the fact that the number, duration and nature of internal armed conflicts is increasing today, the process of development and codification of the norms of international law that regulate these conflicts began rather late and proceeds extremely slow and ineffective.

Today, we are witnessing numerous armed conflicts, the number of which is increasing every day. It is difficult to find a region of the planet without a potentially active or active armed conflict. Millions of men, women, and children are forced to leave their homes, torture and violence. Abkhazia, Nagorny Karabakh, Transnistria, Tajikistan, Bosnia and Herzegovina, Liberia, Somalia, Guatemala, Nicaragua, Afghanistan, Cambodia, Chechnya, Rwanda, Tajikistan, Kosovo, Angola, Donetsk and Luhansk regions of Ukraine – all these names cause in human consciousness the immense suffering of the victims of armed conflicts that have just been completed or continue today.

Of course, the states, as the main subjects of international law, have tried and are trying to reduce the disastrous consequences of wars by creating and consolidating the mandatory rules for all, with the aim, first, of restricting the warring parties in the means and methods of conducting hostilities and, secondly, the protection of victims and participants in military conflicts.

The modern history of mankind has shown and continues to show how important it is to subordinate internal armed conflicts to the rigid rules enshrined in international law. Despite the increasing number, duration and nature of internal armed conflicts, the process of development and codification of the norms of international law governing these conflicts began very late and proceeds extremely slowly and inefficiently.

Key words: legal regulation, internal armed conflict, codification, international law, self-proclaimed states, antiterrorist operation.

Сьогодні ми є свідками численних збройних конфліктів, кількість яких щодня збільшується. Важко знайти регіон планети без потенційно можливого або активної збройного конфлікту. Мільйони чоловіків, жінок, дітей вимушені залишати свої будинки, зазнавати торгун та насильства. Абхазія, Нагірний Карабах, Придністров'я, Таджикистан, Боснія і Герцеговина, Ліберія, Сомалі, Гватемала, Нікарагуа, Афганістан, Камбоджа, Чечня, Руанда, Таджикистан, Косово, Ангола, Донецька та Луганські області України – всі ці назви викликають у свідомості людини незмірні страждання жертв збройних конфліктів, що нещодавно завершилися або тривають і сьогодні.

Предметом дослідження статті є питання міжнародного досвіду правового врегулювання внутрішніх збройних конфліктів як необхідної умови вивчення збройних конфліктів загалом та їх структурних елементів зокрема.

Метою статті є на основі теорії міжнародного права, загальнофілософської методології та праць вчених з цієї проблематики виявити і дослідити питання міжнародного досвіду правового врегулювання внутрішніх збройних конфліктів та проаналізувати значення такого досвіду,

визначити особливості його використання під час дослідження правових явищ в Україні, а також проаналізувати особливості використання такого досвіду в різних правових випадках.

На початку ХХІ ст. на першому місці за загальним числом озброєних конфліктів виявилася Африка, яку стали називати континентом конфліктів. Прикладом країни з особливо затяжним конфліктом, який багато разів то згасав, то спалахував з новою силою, може служити Ангола, де збройна боротьба Національної спілки за повну незалежність Анголи (УНІТА) з урядом почалася ще у 1966 р., а закінчилася тільки у 2002 р. Тривалий конфлікт в Заїрі завершився перемогою опозиції, назва країни була змінена на Демократичну Республіку Конго. Число загиблих у громадянській війні в цій країні досягло 2,5 млн. чоловік.

У Південно-Західній Азії арабо-ізраїльський конфлікт вже не раз переростав у запеклі зіткнення і навіть війни, триває в цілому більше 50 років. Розпочаті у 1993 р. прямі переговори між Ізраїлем і Організацією звільнення Палестини привели до певної нормалізації відносин, але процес мирного врегулювання цього конфлікту досі не

завершений. Досить часто його переривають нові спалахи запеклої, у т. ч. збройної, боротьби обох сторін. Уряд Туреччини давно веде війну з курдською опозицією та її армією. Уряди Ірану (а донедавна й Іраку) також прагнуть збройним шляхом придушити опозиційні угруповання [1].

Дуже складною продовжує залишатися політична обстановка в Афганістані, де після виведення радянських військ у 1989 р. план по мирному врегулюванню був фактично зірваний і почалася збройна боротьба між самими афганськими угрупованнями, в ході якої владу в країні захопив релігійний рух «Талібан», повалений у 2001–2002 рр. антитерористичною коаліцією країн на чолі з США. Але, звичайно, найбільша військова акція США та їх союзників по НАТО була проведена у 2003 р. в Іраку для повалення диктаторського режиму Саддама Хусейна. Фактично ця війна ще не закінчена.

У Європі у 90-х роках епіцентром збройних конфліктів стала територія колишньої Союзнаї Республіки Югославія. Майже чотири роки (1991–1995 рр.) тривала громадянська війна в Боснії і Герцеговині, під час якої було вбито і поранено більше 200 тис. чоловік. У 1998–1999 рр. ареною великомасштабних військових дій став автономний край Косово [1].

І у XXI ст. збройні конфлікти є великою небезпекою. Потрібно мати на увазі й те, що в багатьох районах подібних конфліктів, де військові дії припинилися, утворилася обстановка швидше перемир'я, ніж міцного миру. Просто з гострої стадії вони перейшли в стадію напружених або потенційних, іншими словами, «тілючих» конфліктів.

Особливий різновид причин таких конфліктів являють собою так звані самопроголошені (невизнані) держави. Їх прикладами можуть служити Республіка Абхазія, Нагірно-Карабахська Республіка, Південна Осетія, Придністровська Молдавська Республіка в СНД, Турецька Республіка Північного Кіпру, Арабська Демократична Республіка Сахари, Донецька народна республіка тощо. Досягнути в багатьох з них політичне і військове затишшя, як показує досвід, може виявитися оманливим. Періодично конфлікти на цих територіях загострюються і призводять до справжніх військових дій.

Так, на території України сьогодні також має місце збройний конфлікт, що опосередковується навколо невизнаних самопроголошених держав – Донецької народної республіки та Луганської народної республіки – зони проведення антитерористичної операції. 13 квітня 2014 р. виконувач обов'язків президента України, Олександр Турчинов, оголосив про рішення розпочати широкомасштабну антитерористичну операцію із залученням Збройних Сил України [2].

Закон України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» від 14 жовтня 2014 р. № 197 [3] визначає тимчасові заходи для забезпечення підтримки суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на території проведення антитерористичної операції, та осіб, які проживають у зоні проведення антитерористичної операції або переселилися з неї під час її проведення.

Період проведення антитерористичної операції – час між датою набрання чинності Указом Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України» від 14 квітня 2014 р. № 405/2014 [4] та датою набрання чинності Указом Президента України про завершення проведення антитерористичної операції або військових дій на території України.

Територія проведення антитерористичної операції – це територія України, на якій розташовані населені пункти, визначені у затверженому Кабінетом Міністрів України переліку, де проводилася антитерористична операція, розпочата відповідно до Указу Президента України «Про рі-

шення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України» від 14 квітня 2014 р. № 405/2014».

Станом на червень 2017 р., за даними ООН, з початку конфлікту зафіксовано понад 10 тис. вбитих і майже 24 тис. поранених осіб в результаті бойових дій. Це число включає українських військовослужбовців, членів проросійських збройних груп і цивільне населення [5]. У березні 2015 р. загальне число осіб, що покинули свої домівки, становило майже 2 млн. чоловік, з яких число внутрішньо переміщених осіб всередині України сягнуло 1 млн. 177 тис. чоловік, а за кордоном налічувалося понад 760 тис. біженців [6]. За даними міжнародної організації «Міжнародна ініціатива з розвитку дітей», Україна на 2016 р. входить до топ-10 країн світу за кількістю переселенців [7]. Станом на вересень 2017 р. за період збройного конфлікту на Донбасі з полону бойовиків було звільнено 3138 осіб. У заручниках на окупованих територіях Донецької і Луганської областей перебуває 144 особи та вважаються зниклими безвісти 410 осіб [8].

Вивченням військових конфліктів спеціально займається Стокгольмський інститут проблем міжнародного миру (СІПРІ). СІПРІ є незалежним міжнародним інститутом, що займається дослідженнями в області конфліктів, озброєнь, контролю над озброєннями та роззброєння. Заснована у 1966 р., СІПРІ надає дані, аналіз і рекомендації на основі відкритих джерел [9].

Основною темою роботи СІПРІ в області європейської безпеки є необхідність визначення безпеки з точки зору питань, що становлять першочергову проблему для громадян. Європейські країни продовжують вкладати значні ресурси в підтримку і розвиток збройних сил і військового потенціалу. СІПРІ контролює і аналізує військовий аспект розвитку європейського безпечного середовища для оцінки цінності і ефективності інвестицій.

Операції з підтримання миру та врегулювання конфліктів є ключовими елементами роботи СІПРІ. В даний час робота в рамках операцій з підтримання миру і врегулювання конфліктів складається з трьох основних етапів: а) дані і тенденції в області мирних операцій; б) майбутні операції з підтримки миру в ініціативі по новій геополітиці світу; в) гендерні та миротворчі операції і врегулювання конфліктів.

Саме поняття «великий збройний конфлікт» визначається СІПРІ як тривале протистояння між збройними силами двох або більше урядів або одного уряду і щонайменше одного організованого збройного угруповання, що призводить в результаті військових дій до загибелі щонайменше 1000 осіб за весь час конфлікту, і в якому непримиренні протиріччя стосуються управління та (або) території [9].

Збройним конфліктом неміжнародного характеру називається збройне протистояння, що має місце в межах території держави, між урядом, з одного боку, і збройними повстанськими групами – з іншого. У протистоянні протидіючих сторін беруть участь урядові війська, з одного боку, а з іншого – суб'єкти, що входять до складу збройних загонів (повстанці, заколотники, революціонери, сепаратисти, борці за волю). Метою їх боротьби є прагнення захопити владу, домогтися більшої автономії в межах держави або відокремитись та створити власну, незалежну державу [10].

З приводу збройного конфлікту на Донбасі представники СІПРІ зазначають, що протягом декількох десятиліть Європа інвестувала значні кошти в розробку рамок правил, процедур і інститутів по запобіганню конфліктів і врегулювання криз. У 2014 р. стрімка спадна спіраль від політичної кризи до збройного конфлікту в Україні свідчала про те, що домовленості не відповідають вимогам сучасності. Протиправне включення Криму до Росії без

згоди української влади було серйозним викликом європейському порядку безпеки. До кінця 2014 р. консервативні оцінки припускали, що щонайменше 4364 людей було вбито в ході конфлікту і що в Україні налічується приблизно 500 тис. внутрішньо переміщених осіб. З початку 2015 р. до цих пір немає перспектив довгострокового врегулювання конфлікту [9].

Звісно, держави як основні суб'єкти міжнародного права намагались і намагаються зменшити згубні наслідки воєн шляхом створення і правового закріплення загальнообов'язкових для всіх норм з метою, по-перше, обмеження сторін, що воюють, в засобах і методах ведення військових дій і, по-друге, захисту жертв та учасників військових конфліктів.

Необхідно наголосити, що гуманітарні норми міжнародного права, що діють в період збройних конфліктів, реально регулюють суспільні відносини тоді, коли починаються військові дії, незалежно від того, здійснено акт агресії або реалізується право на самооборону. За даними наукових досліджень ситуації, які призводять до збройного конфлікту, як правило, зводяться до наступного: 1) одна держава нападає на іншу державу (акт агресії); 2) держава використовує збройну силу національної армії, що захищається від агресора, або надає допомогу в боротьбі з агресією іншій державі (право на індивідуальну і колективну самооборону відповідно до статуту ООН); 3) ООН приймає рішення про проведення збройної акції; 4) держава вводить свої війська на територію іншої держави на її прохання для надання їй допомоги в боротьбі з озброєною опозицією; 5) виникнення збройного конфлікту всередині конкретної держави, коли підрозділам урядових збройних сил протистоять загони повстанців.

Перші три ситуації визначаються як озброєний конфлікт міжнародного характеру. До таких конфліктів відносяться збройні сутички двох і більше держав і конфлікти, в яких народи ведуть національно-визвольну боротьбу. Четверта ситуація правомірна лише у випадку явно висловленого прохання, звернення до іншої суверенної держави для надання допомоги, у т. ч. і військової, для придушення озброєної опозиції, відновлення та підтримки конституційного порядку.

Найменш вивчена п'ята ситуація, що розглядається міжнародним правом як озброєний конфлікт, що не носить міжнародного характеру (внутрішні збройні конфлікти). Актуальність дослідження зазначеної тематики свідчить про те, що більшість сучасних збройних конфліктів – це збройні конфлікти, що не носять міжнародного характеру.

Збройним конфліктам, що не носять міжнародного характеру, присвячена ст. 3 загальної Женевської конвенції про захист жертв війни від 12 серпня 1949 р. [11]. Звичайно, одна стаття не може містити усі гуманітарні норми із зазначеного питання, і в подальшому Женевська конвенція 1949 р. була доповнена Протоколом II, що присвячений захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру і прийнятий на дипломатичній конференції в Женеві у 1977 р.

Цей міжнародно-правовий документ займає провідне місце серед діючих міжнародних актів, що регламентують

поведінку держав та інших учасників в період внутрішніх збройних конфліктів.

Україна ратифікувала Женевські конвенції 03 серпня 1954 р., а Додаткові протоколи I і II до них – 25 січня 1990 р. Оскільки, відповідно до ст. 9 Конституції України, чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства, норми міжнародного гуманітарного права являють собою внутрішні юридичні норми. З метою виконання взятих Україною міжнародних зобов'язань та забезпечення дотримання норм міжнародного гуманітарного права командири (начальники) і штаби під час організації і у ході ведення воєнних дій повинні враховувати норми міжнародного гуманітарного права [12].

Слід зазначити, що норми міжнародного гуманітарного права застосовуються у внутрішніх збройних конфліктах у випадку, коли воєнні дії досягають певного рівня інтенсивності. Все, що нижче цього рівня, не є збройним конфліктом, це – лише внутрішні заворушення й безладдя. При цьому мова може йти тільки про застосування норм внутрішньодержавного права, тому що критеріями застосування норм міжнародного гуманітарного права збройних конфліктів є ступінь насильства й потреба жертв у захисті. Стаття 3 Женевських конвенцій починає діяти, якщо в процесі безладів учасники масових виступів організуються в антиурядові збройні формування й починають посилено використовувати зброю (вести бойові дії). Стаття 3 гарантує особам, які безпосередньо не беруть участь у бойових діях або припинили участь у них внаслідок хвороби, поранення, затримки або з будь-якої іншої причини, мінімальні гуманітарні права. Відносно них заборонені: убивства; жорстокість й катування; образливе або принижуюче поводження (у т. ч. з причин: раси, релігії, віри, походження, майнового положення); використання як заручників; позасудові розправи. Що ж стосується учасників антиурядових збройних формувань, які продовжують брати участь у бойових діях і не складають зброю, то норми міжнародного гуманітарного права в період збройних конфліктів, залишають за державою будь-які варіанти силового впливу на них, аж до фізичного знищення [13].

Між тим обстановка в світі не залишається незмінною з моменту прийняття зазначеної Конвенції та протоколів до неї. Існуючі на сьогодні норми, які регулюють, наприклад, засоби та методи ведення війни, статус цивільного населення, цивільних об'єктів тощо, часто порушуються.

Сучасна історія людства показала і продовжує показувати, як важливо підпорядкувати внутрішні збройні конфлікти жорстким правилам, зафіксованим в міжнародному праві. Незважаючи на те, що сьогодні збільшується кількість, тривалість та характер внутрішньодержавних збройних конфліктів, процес розвитку і кодифікації норм міжнародного права, що врегульовують ці конфлікти, почався досить пізно і протікає вкрай повільно і неефективно. Вельми складні суспільні відносини, що виникають в ході внутрішнього збройного конфлікту, регламентовані сьогодні нормами міжнародного права значно слабше ніж ті, котрі характеризують міжнародний збройний конфлікт.

ЛІТЕРАТУРА

1. Збройні конфлікти в сучасному світі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://moyaosvita.com.ua/geografija/zbrojni-konflikti-v-suchasnomu-sviti/>.
2. РНБО вирішила почати антитерористичну операцію із залученням Збройних Сил України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://espreso.tv/news/2014/04/13/turchynov_oholosyv_pro_pochatok_antiterorystychnoyi_operaciyi.
3. Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції : Закон України від 02 вересня 2014 року № 1669-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 44. – Ст. 2040.
4. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України» : Указ Президента України від 14 квітня 2014 року № 405/2014 // Офіційний вісник Президента України. – 2014. – № 14. – Ст. 745.
5. ООН : З початку конфлікту на Донбасі загинуло понад 10 тисяч людей [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://tv.uia.novini/oon-z-pochatku-konfliktu-na-donbasi-zaginulo-ponad-10-tisyach-lyudej.html>
6. Ukraine : Overview of population displacement (as of 23 March 2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://reliefweb.int/map/ukraine/ukraine-overview-population-displacement-23-march-2015>.

7. Украина вошла в ТОП-10 стран по количеству внутренних переселенцев – ОБСЕ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://informator.media/archives/106228>.
8. З початку АТО з полону бойовиків звільнили понад 3 тисячі осіб [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pravda.com.ua/news/2017/09/77154322>.
9. Stockholm International Peace Research Institute [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.sipri.org>.
10. Міжнародне право : військові аспекти : навчальний посібник / Під заг. ред. В. Б. Толубка. – К. : НАОУ, 2003. – 252 с.
11. Convention (IV) relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War. Geneva, 12 August, 1949 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ihl-databases.icrc.org/applic/ihl/ihl.nsf/INTRO/380?OpenDocument>.
12. Бескоровайний С. Я. Види збройних конфліктів та їх правове регулювання / С. Я. Бескоровайний // Військове право. Юридичні науки. – 2014. – № 3. – С. 116–126.
13. Міжнародне гуманітарне право : навчальний посібник / Під ред. Базова В. П. – К. : Варта, 2000. – 140 с.

УДК 341.123:33.025.15

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ САНКЦІЙ ООН

FEATURES OF APPLICATION OF UN SANCTIONS

Михайлів Д.С.,
студент ІV курсу

*Інститут прокуратури та кримінальної юстиції
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

У статті висвітлюється механізми правового впливу ООН на держави-члени організації, які порушують норми міжнародного права. Аналізуються окремі засоби і методи здійснення такого впливу. Розглядається їх роль у підтримці міжнародного миру та безпеки. Пропонуються перспективні напрямки розвитку економічних та дипломатичних санкцій.

Ключові слова: дипломатичні санкції, ембарго, ООН, Рада Безпеки ООН, Генеральна Асамблея ООН, країна-об'єкт санкцій.

В статье освещаются механизмы правового воздействия ООН на государства-члены организации, нарушающие нормы международного права. Анализируются отдельные средства и методы осуществления данного воздействия. Рассматривается их роль в поддержке международного мира и безопасности. Предлагаются перспективные направления развития экономических и дипломатических санкций.

Ключевые слова: дипломатические санкции, эмбарго ООН, Совета Безопасности ООН, Генеральная Ассамблея ООН, страна-объект санкций.

The article covers the mechanisms of the UN's legal influence on the member states of the organization that violate the norms of international law. The analysis of separate means and methods of realization of the given influence is analyzed. Their role in supporting international peace and security is considered. Proposed directions of development of economic and diplomatic sanctions are offered. The UN mechanism for the implementation of sanctions measures has been identified, in particular, it provides for the prevention or reduction of the negative consequences of the introduction of sanctions regimes for third countries, which is defined as overcoming the adverse effects of sanctions. The latter include, as a rule, the unpredictable negative impact of coercive measures on the economy of third countries, in particular, the economic losses suffered by the states that impose sanctions as a result of the implementation of the decisions of the Security Council aimed at excluding the offender from the field of international co-operation.

The urgency of this topic is due to the fact that in today's conditions more and more cases of violations by States of international law are occurring, therefore there is a need to confront such unlawful acts and the maintenance of law and order in the world. To date, the UN has been a major international organization whose responsibilities include the responsibility for maintaining international peace and security. The article talks about the structure of the UN and allocates two bodies that directly implement their main function, as defined by the UN Charter. It is a question of the UN General Assembly, which can adopt resolutions of a recommendatory nature, and the Security Council, whose acts are subject to mandatory implementation.

In the article, the author believes that statements about the ineffectiveness of UN sanctions are insufficiently substantiated and not true. Since it is necessary, before formulating a negative opinion on the ability of sanctions to influence international peace and security, to consider the costs of States required to attract alternative foreign policy methods (including military ones) to address the international crisis.

Key words: diplomatic sanctions, embargo, UN, UN Security Council, UN General Assembly, country-sanctions law.

Актуальність даної теми зумовлена тим фактом, що в сучасних умовах все частішими є випадки порушення державами норм міжнародного права, тому виникає необхідність у протистоянні таким незаконним діям та забезпечення правопорядку у світі. На сьогодні ООН виступає основною міжнародною організацією, до чияї компетенції віднесено обов'язок із підтримки міжнародного миру та безпеки. Відповідно, в межах своєї компетенції Організація може застосовувати санкції до суб'єктів, які порушують норми міжнародного права.

Слід зазначити, що поняття «санкції» в тексті Статуту ООН не використовується, а вживається лише термін «примусові заходи», під якими власне розуміють санкції.

У структурі розглядуваної організації виділяють два органи, які безпосередньо реалізують свою основну функцію, що визначена Статутом ООН. Мова йде про Ге-

неральну Асамблею ООН, яка може приймати резолюції, що мають рекомендаційний характер, та Раду Безпеки, акти якої підлягають обов'язковому виконанню. Із цього приводу американські дослідники Л. Гудріч та Є. Хамбро вказують на існування загального принципу, на якому базується система миру та безпеки за Статутом ООН, а саме, що Генеральна Асамблея є переважно органом обговорення, в той час як Рада Безпеки – органом дії [6, с. 39].

До компетенції Генеральної Асамблеї ООН віднесені такі санкційні повноваження:

1) можливість застосування санкції проти члена організації, який не виконує свої фінансові зобов'язання, що полягає в позбавленні права голосу у відповідності зі ст. 19 Статуту ООН;

2) спроможність за рекомендацією Ради Безпеки застосовувати санкції проти будь-якої держави-члена Організа-